

Barn- strategin

Lapsistrategia • Child Strategy

DEN NATIONELLA

Barn- strategin

**BARN-
strategin**

I den här broschyren berättar vi på lätt språk om Finlands barnstrategi. Strategin publicerades 23.2.2021. Strategin är en plan för hur man skapar ett barnvänligt och familjevänligt Finland som respekterar barnets rättigheter.

Broschyren har tre delar. Den första delen berättar om varför vi behöver en barnstrategi och hurdant ett Finland för alla barn är. Den andra delen berättar noggrannare om innehållet i strategin. Den tredje delen handlar om hur planerna i strategin ska bli verklighet.

Innehåll

7 KORT OM STRATEGIN

- 8 Varför behöver vi en barnstrategi?
- 11 Hurdant är ett Finland för alla barn?

14 MERA NOGGRANT OM STRATEGIN

- 16 Att jobba mot diskriminering och ojämlikhet
- 20 Att trygga rättigheterna för barn i en sårbar situation
- 24 Att skydda barn från våld

30 VÄLMÅENDE BARN MED GODA KUNSKAPER

- 32 Social- och hälsovårdsservice för barn och familjer
- 38 Småbarnspedagogik och utbildning
- 45 Att kombinera familjelivet med arbete och tillräcklig utkomst
- 50 Barnets relationer med närstående och kamrater
- 55 Barns fritid och hobbyer

62 BARNS DELAKTIGHET I SAMHÄLLET

- 64 Bedömning av konsekvenserna för barn samt barnbudgetering
- 68 Barnets rätt att bli hörd och få information

72 HUR STRATEGIN SKA BLI VERKLIGHET

- 74 Hur strategin ska bli verklighet

Kort om strategin

Varför behöver vi en barnstrategi?

Målet för barnstrategin är att vi i Finland respekterar barns rättigheter och att vi värdesätter barn och familjer. Finland har också lovat följa FN:s avtal om barnets rättigheter. Det här avtalet kallas också för barnkonventionen. Barnstrategin ser till att människorättsavtal som berör barn följs. I Finland har vi länge haft planer på att göra upp en barnstrategi.

Beslut och regler som hör ihop med barns rättigheter finns ofta utspridda.

Alla beslut grundar sig inte heller på avtal där Finland är med.

Därför beaktas inte barnens rättigheter alltid på samma sätt.

Ett barns bakgrund eller familj kan påverka hur väl barnets rättigheter förverkligas.

Målet med barnstrategin är att verksamhet som berör barn och familjer ska vara enhetlig och så bestående som möjligt. Vi måste ta hand om barns och familjers välmående på alla nivåer i samhällets förvaltning.

Strategin har tre mål:

1. I Finland värdesätter vi barn och familjer och respekterar barns rättigheter.
2. Barnen beaktas i all verksamhet i samhället och barnen får information om sina rättigheter.
3. Barn som är i en svag ställning får hjälp och vi lär oss lägga märke till barn som har det svårt.

Finland är med i FN:s avtal om barns rättigheter.

Det här avtalet kallas för FN:s barnkonvention.

Enligt den konventionen är alla människor som är yngre än 18 år barn.

Den nationella barnstrategin i Finland

berör därför alla som är under 18 år.

Förutom barnen beaktas hela familjen.

Strategin beaktar också unga vuxna.

Det finns fyra grundtankar i FN:s barnkonvention:

1. Barn får inte diskrimineras.
2. Barnets bästa är viktigast.
3. Barn har rätt till liv och till att utvecklas.
4. Barn ska få vara med och fatta beslut som berör barnet.

De här grundtankarna finns också i

Finlands barnstrategi.

Hurdant är ett Finland för alla barn?

Målet med barnstrategin är att vi i Finland ska respektera barnens rättigheter och värdesätta barn och familjer. Det här målet är gemensamt och berör hela samhället.

Här berättar vi hur ett Finland som respekterar barns rättigheter ser ut.

**Det är bra för barn att
födast och växa upp i Finland.**

Det är möjligt för föräldrar att kombinera arbete och familj.

Familjen har också tillräckligt stor inkomst.

Dagvård, skola, hälsovård och annan offentlig service fungerar bra.

Barns olika situationer och behov beaktas.

Våld, diskriminering och ojämlikhet godkänns inte.

Barn kan delta.

Barn i alla åldrar har möjlighet att få information i en form de kan förstå.

De får information också om svåra saker.

Till exempel klimatförändringen och den digitala teknikens utveckling påverkar barnens framtid.

Barn får komma med sin åsikt och vuxna ska lyssna på de här åsikterna.

Barn är en del av samhället.

Verksamhet som påverkar barn och familjer ska grunda sig på en klar plan.

Barns rättigheter förverkligas i all politisk verksamhet.

Beslut görs noggrant och man funderar på hur besluten påverkar barnen.

Också barnen har rätt till samhällets förmåner.

Finland är tryggt och jämlikt.

Barnen växer upp i ett Finland som är demokratiskt och respekterar mänskliga rättigheter.

Rättsstaten förhindrar ojämlikhet och att information används fel.

Rättsstaten motverkar också extrema fenomen i samhället.

Barn har rätt till en god framtid.

Vi tar hand om barnen i alla situationer.

Ett hållbart samhälle klarar förändringar och undantagssituationer.

Vi tar hand om barn och familjer också i svåra situationer.

Barns rättigheter respekteras också i framtiden.

Mera noggrant om strategin

I den här delen berättar vi närmare om vad den nationella barnstrategin innehåller.

Det finns flera avsnitt som berättar om olika ämnen.

I de olika avsnitten berättar vi först hur det ser ut i Finland nu.

Efter det berättar vi vad som bör göras på ett annat sätt i Finland för att det ska bli bättre.

Att jobba mot diskriminering och ojämlikhet

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

Barnets bakgrund eller familj får inte påverka hur barnets rättigheter förverkligas.

Barns olika situationer och behov ska beaktas.

Också barnets ålder och utvecklingsnivå ska beaktas.

Nu har största delen av barnen det bra.

En del av barnen mår ändå dåligt.

I svåra situationer och i undantagsförhållanden lider de som redan från förut har det svårt.

Om familjen har svårt att klara sig påverkar det också barnen.

Om barnet upplever fattigdom, annan brist eller ojämlikhet kan upplevelsen märkas ännu när barnet har blivit vuxet.

Ett barn kan diskrimineras av många orsaker. Orsaken kan till exempel vara härkomst, religion, språk, funktionsnedsättning eller kön. Lagen förbjuder diskriminering. Trots det behövs det ännu mycket arbete för att alla barn verkligen ska vara jämlika och att inget barn ska diskrimineras.

Barn ska beaktas också då man gör upp planer och fattar beslut. Man måste redan i förväg se till att barns välmående och rättigheter förverkligas. Besluten ska också vara jämlika för barn i olika situationer.

Arbetet mot all diskriminering och ojämlikhet är en viktig del av FN:s barnkonvention. Också i andra avtal om mänskliga rättigheter står det som samma sak. Barns välmående kan främjas när man har tillräckligt mycket information om hur barn har det. Just nu finns det brister i hur man samlar in den informationen.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Samla in
information om
barns välmående.

Systematiskt främja
jämlighet bland barn.

Minska skillnaderna i
välmående
på sätt som tar hänsyn
till barnets rättigheter.

Se till att alla barn får
de tjänster de behöver
och att alla barn har
möjlighet att delta.

Utveckla tillgängligheten
och informationssamhället
så att barnen beaktas.

Att trygga rättigheterna för barn i en sårbar situation

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

Ett barn kan vara i en sårbar situation
av olika anledningar.

Sårbarheten kan till exempel vara diskriminering.

Sårbarheten kan också bero på ett brott
eller höra ihop med barnskyddet.

Barnets verkliga situation måste beaktas
i alla beslut och all verksamhet.

Finland har avtal om mänskliga rättigheter.

Avtalen berör alla barn.

Därför räcker det inte att det går bra för en stor del av barnen.

Just nu får de barn som är i den svagaste ställningen inte alltid den hjälp de behöver.

Det kan vara invecklat att få hjälp.

Alla klarar inte heller av att söka hjälp.

Det kan finnas många olika saker i barnets situation som gör barnet mera sårbart.

Därför ska olika myndigheter samarbeta.

Samtidigt borde man se till att barnet kan delta när saker som berör honom eller henne behandlas.

I FN:s barnkonvention bryr man sig särskilt om barn i en sårbar situation.

Det kan till exempel gälla barn som inte lever med sin familj,

barn med funktionsnedsättning

och barn som hör till en minoritet.

Det finns också många andra avtal

som tryggar situationen för barn i en sårbar situation.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Beakta sårbarhet i allt arbete.

Öka förebyggande
arbete och tidigt stöd.

Se till att barnets rättigheter
förverkligas också för barn i
sårbara situationer.

Stärka samarbetet
mellan olika aktörer.

Komma ihåg barnens
rättigheter när resten
av familjen får stöd.

Känna igen och
förstå vilka följder
diskriminering kan ha.

Känna igen och förstå saker
som ökar barns sårbarhet.

Att skydda barn från våld

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

I Finland har vi gjort mycket arbete för att skydda barn från våld.

Vi känner till den skada våld leder till och godkänner inte våld mot barn.

Om ett barn upplever våld i sin familj eller bland närstående kanske man ändå inte alltid märker det.

Ibland kan det stöd barnet får vara för litet.

Allt våld barnet ser och upplever är skadligt för barnets utveckling och välmående.

Vi har en striktare inställning till våld än tidigare. Trots det stöter många barn fortfarande på våld, trakasserier, utnyttjande eller dåligt bemötande.

Det finns våld också utanför hemmet,
till exempel i skolan, i hobbyer eller på nätet.

Man tar inte alltid barnets upplevelser
på tillräckligt stort allvar.

Barnet kan också själv göra sådant
som är skadligt för barnet.

Barn som har upplevt våld
får inte tillräckligt mycket hjälp.

Inte heller barn som själva har varit våldsamma
får tillräckligt mycket hjälp.

Vi tar inte tillräckligt effektivt tag i barns våldsamhet.

Den digitala miljön är en viktig del av barnens vardag.

Men nätet kan också vara en plats
där man mobbar varandra.

På nätet är det vanligt med
sexuella trakasserier mot barn.

Det är bra att lära barnet
hur man använder nätet på ett tryggt sätt.

Det ska också vara lätt att få hjälp.

Om ett barn utsätts för sexuella trakasserier
eller utnyttjande måste man genast ta tag i det.

En av de grundläggande sakerna i FN:s barnkonvention
är att skydda barn mot allt slags våld.

Det finns också många andra avtal
där det står att barn ska skyddas från våld.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Skydda varje barn från våld.

Stödja föräldrarna så att barns rättigheter
och barnets ställning respekteras i familjen.

Skapa arbetssätt så att vi
kan förhindra våld.

Förhindra våld och trakasserier
som sker på nätet.

Förbättra barns digitala färdigheter.

Förbättra servicen
för barn som
upplevt våld.

Motarbeta
mänskohandel.

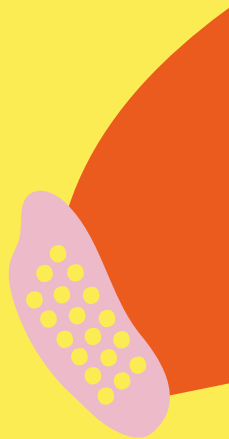
Utveckla sätt att känna igen våld och
dålig behandling redan i ett tidigt skede.

Utveckla metoder så att vi kan ta tag i våldssituationer.

Tillsammans utveckla metoder så att vi kan förhindra våld.

Trygga barnskyddets metoder för krävande vård utom hemmet och stödja hela familjen i den situationen.

Välstånd
barn
med goda
kunskaper

Social- och hälsovårdsservice för barn och familjer

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

Ett bra liv för barnet är det viktigaste målet.

Olika serviceformer för barn och familjer stöder detta mål.

Det finns tre nivåer av social- och hälsovårdsservice.

På den första nivån förhindrar man problem i förväg.

På den andra nivån förhindrar man att problemen blir värre.

På den tredje nivån hjälper man när problemen redan är allvarliga.

Nu är de olika serviceformerna utspridda.
Ett barn eller en familj kan bli utan service
särskilt i fall där det behövs många olika serviceformer.
Man lyckas inte alltid få olika service att passa ihop.

Grunden till en god mental hälsa sätts i barndomen.
Därför är det viktigt för barnens välmående
att mentalvårdsservicen fungerar.
Idag fungerar inte mentalvårdsservicen
lika bra som hälsovårdsservicen.
Förutom service behöver vi också arbete som
förhindrar utslagning och att problemen blir för många.

Kunniga arbetstagare som mår bra hjälper till
att trygga barns rättigheter och välmående.
När personalen stannar i sitt jobb kan man
vara säker på att servicen är bra och
att det finns kontinuitet.
Det är bra också för barnet om personen
barnet träffar är både bekant och trygg.
Idag är det här inte så bra som det kunde vara.
De anställda inom mentalvården har för mycket jobb
och många byter arbetsplats.

Servicen måste grunda sig på barnens och familjens behov.
Servicen ska vara bra, tillräcklig och tillgänglig.
När man får stöd i tid hinner problemen inte växa sig större.

Servicen fungerar bäst när olika verksamheter samarbetar
Social- och hälsovårdsservicen är med
i många avtal om mänskliga rättigheter.
FN:s barnkonvention säger att barn ska ha rätt till
bästa möjliga hälsa och hälsovård.
Också i grundlagen står det om de här tjänsterna.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Utveckla tillgången till service och så kallad lågröskelverksamhet, till exempel med hjälp av en modell där familjen är i centrum.

Stödja personalens kunnande och ork.

Se till att varje barn får växa upp i en trygg miljö.

Utveckla arbetet för
mental hälsa.

Öka samarbetet mellan social-
och hälsovårdsservicen
och till exempel skolor och
organisationer.

Beakta behoven hos barn
som behöver särskilt stöd.

Stödja utvecklandet av goda arbetssätt inom barnskyddet.

Beakta barnen också då familjens vuxna får service.

Bättre känna igen olika familjer och olika situationer i familjerna.

Småbarns- pedagogik och utbildning

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

I Finland är småbarnspedagogiken och utbildningen ordnade på ett bra sätt.

Servicen håller hög kvalitet och är jämlik.

Det goda skolsystemet är en orsak till att det finns många slags kunnande i Finland.

Utbildningen är Finlands styrka också i framtiden.

Utbildade lärare och ett bra skolsystem främjar barns välmående.

Barnomsorgen, förskoleundervisningen och utbildningen är jämlika.

De här verksamheterna jämnar ut skillnader som till exempel beror på barns bakgrund.

Bra småbarnspedagogik stöder barnets studier långt framåt.

I Finland deltar färre barn i småbarnspedagogik än i många andra länder.

Nästan alla barn deltar ändå i förskoleundervisningen.

När ett barn går hela grundskolan till slut är risken att bli utslagen mycket mindre.

Småbarnspedagogik och utbildning är bildningstjänster.

De är också viktiga i barnens vardag eftersom barnen tillbringar mycket tid där.

Därför är det viktigt att vi lägger märke till barns olika situationer och olika behov.

Då olika branscher samarbetar stöder det både inlärning och välmående.

Det är också viktigt med tillräckligt mycket stöd.

Skillnaderna i inlärning växer särskilt i slutet av den grundläggande utbildningen.

Det är oroande att det är så stora skillnader i pojkarnas och flickornas inlärning

och att den här skillnaden hela tiden blir större.

Utbildningen tryggar barnets rättighet att lära sig.
Skolan är också en plats för gemenskap och kompisskap.
Förutom själva undervisningen
ska man se till barnets välmående.
Inläring och välmående stöder varandra.
Vi behöver mera arbete mot mobbning.
Vi måste också trygga barns möjlighet till delaktighet.

FN:s barnkonvention säger att alla barn ska få undervisning.
Skolgången ska vara regelbunden.
Enligt grundlagen har alla rätt till avgiftsfri grundutbildning.
Småbarnspedagogik och utbildning är viktiga saker
också i andra avtal om mänskliga rättigheter där
Finland är med.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Förbättra
inlärningsresultaten och
minska ojämlikheten.

Trygga behövliga
resurser inom
småbarnspedagogiken
och undervisningen.

Se till att varje barn får utbildning
som motsvarar barnets egna behov.

Stödja olika slags barn
i att vara en del av
gemenskapen.

Förstå betydelsen av småbarnspedagogik.

Få fler barn att vara med i småbarnspedagogiken till exempel genom att sänka avgifterna.

Trygga småbarnspedagogernas kompetens.

Kombinera förmiddagsverksamhet, eftermiddagsverksamhet och klubbar så att de blir en del av skoldagen och förbättra verksamhetens kvalitet.

Trygga barnets
inlärnin g och
utveckling.

Se till att skolans
stöd tjänster och personal
har tillräckliga resurser.

Samarbete med
andra aktörer.

Se till att barnen inte
avbryter sin skolgång.

Vara särskilt uppmärksam
när barnet
byter från ett stadium till
ett annat i skolan.

Se till att varje barn kan avlägga minst en examen på andra stadiet.

Utveckla stödet för barnets välmående i småbarnspedagogiken, skolan och andra gemenskaper.

Jobba målmedvetet för att förhindra mobbning.

Förbättra barnets förmåga att känna igen sina egna känslor och förmågan att fungera ihop med andra.

Utveckla metoder för att ta tag i mobbning.

Att kombinera familjelivet med arbete och tillräcklig utkomst

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

För barnets välmående är det viktigt att familjen klarar sig. Staten och kommunerna ska stödja barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare så att de kan ta hand om barnet.

I Finland minskar antalet människor i arbetsför ålder och det föds färre barn än tidigare.

Det här orsakar problem för Finlands ekonomi.

Svårigheterna som hänger ihop med att bilda familj kan vara ett problem också för den enskilda människan.

Grunden för Finlands ekonomi

är bättre sysselsättning och fungerande företag.

Vi behöver bättre skyddsnät för familjerna för att barnets rättigheter ska uppfyllas. Om familjen klarar sig dåligt kan barnet också må dåligt. Arbetslöshet och fattigdom gör barnets situation sämre på flera sätt. Det kan vara svårt särskilt i familjer med bara en förälder. Fattigdom beror inte alltid på arbetslöshet. Familjen kan vara fattig fastän föräldern jobbar.

Familjen har det bättre om man lyckas kombinera arbete och familj. Det här är en sak som berör hela samhället. Flexibelt arbete eller deltidsarbete kan vara en bra lösning för alla parter. Idag är det fortfarande ofta svårt att kombinera arbete och familj.

Familjens situation påverkar i hög grad hur barnets rättigheter uppfylls.

Det här konstaterar man i FN:s barnkonvention och i många avtal om mänskliga rättigheter.

I FN:s barnkonvention står det att varje barn har rätt till social trygghet.

I Finlands grundlag står det att staten ska stödja barnets vårdnadshavare så att de kan ta hand om barnet.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Minska
barnfamiljernas
fattigdom.

Lyfta utvecklandet av socialskyddet
till den viktigaste saken för att
minska barnfamiljernas fattigdom.

Samarbета för
att utveckla
flexibiliteten i
arbetslivet.

Bättre beakta olika familjer
och hela barndomstiden
när man försöker kombinera
arbete och familj.

Öka familjernas möjlighet att dela på barnens vård mellan föräldrarna och andra närstående.

Försäkra sig om att familjen kan ordna barnskötseln också hemma, särskilt för små barn.

Beakta olika familjer när det gäller alla slags stöd.

Utveckla stödet till familjerna så att man bättre beaktar hela barndomstiden.

Barnets relationer med närstående och kamrater

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

Familj och vänner är viktiga för människor i alla åldrar.

Nära relationer ökar välmåendet.

Forskning visar att allt fler barn har

goda relationer till sina föräldrar och vänner.

Också relationerna till mor- och farföräldrarna är viktiga.

Alla barn har ändå inte nära relationer.

Många barn är ensamma och utsätts för dålig behandling.

Om familjen är i en svår situation

påverkar det också barnet.

Om barnet saknar nära relationer

kan det påverka barnets liv under lång tid.

Ofta är det de barn som också annars är

i en utsatt situation som är ensamma.

Barn som är placerade och inte bor med sina föräldrar

kanske sällan har kontakt med sina närstående.

Om familjen har svårt med utkomsten

ökar det också risken för att barnet ska uppleva ensamhet.

Om föräldrarna skiljer sig lyssnar man

inte alltid tillräckligt på barnets åsikt.

Den digitala miljön är allt viktigare för barnens nära relationer.

Barn är ofta i kontakt med vänner och närstående via nätet.

Men det finns också dåliga saker på nätet.

Vi måste förhindra mobbningen också på nätet.

Vikten av barns nära relationer

nämns i många avtal och rekommendationer.

Enligt FN:s barnkonvention har barnet rätt

att vara i kontakt med sin förälder

också då barnet inte bor med föräldern.

I grundlagen står det om skydd för privatlivet.

I det här ingår också skydd för familjelivet.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Trygga barns rätt till
kontakt med sina
närstående.

Inse betydelsen av de personer som tar
hand om barnet.

Utveckla sätt att förhindra barns ensamhet
och stärka barns vänskapsrelationer.

Stödja gemenskap i barns vardag, i skolan och i hobbyverksamheten.

Inse den digitala miljöns betydelse för barnets nära relationer.

Stärka barns färdigheter när det gäller att kommunicera också på nätet.

Barns fritid och hobbyer

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

Barn har rätt till fritid och lek.

Att få vara tillsammans med andra barn motverkar utslagning.

Också de vuxna som leder hobbyverksamheten är viktiga.

En hobby som barnet är intresserat av hjälper till att utveckla barnets färdigheter.

Också småbarnspedagogik och skola kan stödja välmående och en rörlig livsstil.

Fritidsorganisationer och sammanslutningar stärker barnets delaktighet i samhället.

I Finland har barn många hobbyer.
Men det är inte bra om hobbyn blir för allvarlig.
För högt ställda mål kan bli stressande för barnet.
Det här ska man tänka på
särskilt i grenar där man också tävlar.
Många barn slutar med sin hobby i puberteten.
Därför borde olika förändringar som hör till åldern
bättre beaktas inom hobbyverksamheterna.
Det är ofta bra att barnet har flera olika hobbyer.

Barn har olika möjligheter att ha hobbyer.
Bostadsorten och familjens ekonomi
inverkar till exempel på hobbyerna.
Alla barn har inte en trygg hobby.

Familjens situation inverkar på
vad barnet kan ha för hobby.
Därför blir det skillnader i barns hälsa och välmående
som märks ännu när barnet är vuxet.
Alla hobbyer är inte dyra.
Men om det är ont om pengar är möjligheterna färre.
En intressant hobby kan vara för dyr.

Det kan också vara svårt att ta sig till hobbyn.
Situationen är lättare om hobbyverksamheten
ordnas i samband med skolan.

FN:s barnkonvention tryggar barnets rätt till vila och fritid.
Barn har rätt att leka, få omväxling, kultur och konst.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Främja barnets rättigheter i
hobbyverksamhet.

Förbättra ledarnas kunnande
och information om barnets
utveckling.

Bättre beakta
barnets synvinkel.

Se till att hobbyn inte orsakar för stor stress
eller ställer för höga krav på barnet.

Inse och erkänna betydelsen av
grundläggande konstundervisning
och stärka den på olika håll i landet.

Trygga barns möjlighet att fortsätta med en hobby.

Se till att varje barn har möjlighet till en intressant hobby och meningsfull fritid.

Öka utbudet av avgiftsfria hobbyer i samband med skoldagen.

Inse och erkänna betydelsen av motion och kultur och betydelsen av frivilligt arbete och föreningar.

Trygga barnens ork, tillräcklig vila och fritid.

Barns delaktighet i samhället

Bedömning av konsekvenserna för barn samt barnbudgetering

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

Många direktiv och beslut inverkar också på barnen. Barns rättigheter förverkligas säkrast när åtgärdernas inverkan på barnen bedöms regelbundet. Just nu varierar det hur man gör bedömningen. Därför kan utvärderingen bli knapp särskilt då ett beslut inte riktar sig direkt mot barnen. Men beslutet kan ändå påverka barnets liv mycket.

I Finland har kommunerna en stark självstyrelse. Av den anledningen kan barns ställning vara olika i olika kommuner.

I många kommuner gör man ett gott arbete till exempel när det gäller bedömning av hur beslut påverkar barn. Sådan god praxis måste vi få till alla kommuner.

Att bedöma konsekvenserna är en del av beslutsprocessen. Trots det utvärderar man inte alltid hur beslut påverkar barn.

Det är också vanligt att man inte har någon barnbudgetering, alltså räknar hur stor barnens andel av statens eller kommunernas pengar som går till barnen.

I Finland har man utvecklat sätt med vilka man kan mäta barns välmående. Men det behövs fortfarande mera kunskap särskilt om jämlikhet.

Det försvagar beslutsprocessen om det inte finns tillräckligt mycket information eller om man inte kan använda den information man har.

Enligt FN:s barnkonvention ska barnets bästa alltid beaktas i allt myndigheterna gör. Barnen är den enda grupp som det står så om. Bedömning av konsekvenser för barnen och barnbudgetering är viktiga metoder för att trygga barnets bästa.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Systematiskt bedöma konsekvenserna för barnet på alla nivåer i förvaltningen.

Stödja kommunerna i att göra dessa konsekvensbedömningar.

Berätta om resultatet av bedömningarna och föra fram dessa i motiveringarna till besluten.

Göra konsekvensanalyser också när besluten handlar om pengar.

Utveckla analysen och budgeteringen också under kommande regeringar.

Regelbundet samla in information som gäller barn och utveckla användningen av informationen.

Utnyttja informationen i både beslut och verkställande.

Barnets rätt att bli hörd och få information

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA NU

Rätten till delaktighet är en viktig grundrättighet.

Också barn har rätt att delta i gemensamma saker.

Fastän ett barn under 18 år

inte har alla politiska rättigheter,

är barnen jämlika medlemmar i samhället.

När man är med i gemensamma saker redan som barn kan man fungera i samhället också som vuxen.

Barnet har rätt att bli hört, alltså rätt att säga sin åsikt.

Barnet ska också få information

på ett sätt som passar barnets ålder.

Idag förverkligas inte delaktigheten.

Barnet får inte alltid komma fram med sin åsikt.

En del av barnen blir många gånger helt utan uppmärksamhet.

Om en del barn hela tiden blir utanför är samhällets verksamhet inte hållbar.

Enligt FN:s barnkonvention har barn rätt att komma med sin åsikt.

Vuxna måste också beakta barnets åsikt.

Enligt grundlagen ska barn bemötas jämlikt.

Också i andra avtal om mänskliga rättigheter sägs det att barn har rätt att bli hörda och rätt att få information.

**DE HÄR BÖR VI
GÖRA I FINLAND
FÖR ATT DET SKA
BLI BÄTTRE:**

Uppmärksamma
barns delaktighet i
verksamheten.

Uppmärksamma barns rätt
att bli hörda.

Uppmärksamma barns
rätt till information.

Komma fram med
barnets åsikter i
motiveringarna till
besluten.

Säkerställa att vuxna kan stödja barns delaktighet.

Förbättra samarbetet mellan olika aktörer.

Förstärka god praxis.

Särskilt uppmärksamma de barn vars delaktighet förverkligas dåligt.

Hur strategin ska bli verklighet

I den här sista delen
berättar vi om
hur barnstrategin ska
förverkligas i Finland.

Hur strategin ska bli verklighet

Den nationella barnstrategin styr arbetet långt framåt och påverkar många saker. Strategin ska vara en del av beslutsfattandet och verksamheten. Särskilt staten, regionförvaltningen och kommunerna ska ta strategin i bruk. Strategin påverkar hela samhället. Olika aktörer ska beaktas när strategin förverkligas.

Strategin styr planen för verkställandet som varje regering gör upp.

I den planen säger man mera noggrant hur strategin ska förverkligas.

Den nationella barnstrategin ska få stöd i varje regerings genomförandeplan.

Strategin ska också stärka beslutsfattarnas samarbete.

Varje genomförandeplan måste kunna utvärderas.

Samtidigt mäter man barnstrategins verkningar.

Förverkligandet av strategin ska följas upp regelbundet.

Varje regering ska också berätta hur dess plan inverkar.

Förverkligandet av planen ska basera sig på information om hur man främjar barns rättigheter, också då omständigheterna förändras.

Effektiv insamling av information,

bedömning av konsekvenserna

och barnbudgetering är viktiga delar av barnstrategin.

Det här betonar också FN:s barnkonvention.
De länder som hör till konventionen
berättar regelbundet för FN hur
barnets rättigheter förverkligas.
I Finland bör vi utveckla sätt med vilka barnstrategin
kan stödja rapporteringen till FN.

För att kunna förverkliga strategin behöver vi
tillräckligt stora resurser och kunnande.
Förverkligandet är något som berör
hela förvaltningen tillsammans.
Också andra aktörer, människor i olika åldrar
och olika folkgrupper ska tas med i arbetet.

Strategin har en inverkan när den blir
en del av den permanenta verksamheten.
Strategin ska vara med i statens, regionförvaltningens
och kommunernas arbete och beslutsfattande.
Samtidigt behöver vi bättre beakta
barnombudsmannens och justitieombudsmannens arbete.
FN:s barnkonvention uppfylls
när barnstrategin förverkligas och följs upp systematiskt.
De som jobbar med att förverkliga strategin
ska också ha tillräckligt stora befogenheter
för att kunna göra jobbet.

Design och layout:
Anni Tolvanen / Ellun Kanat

Illustration:
Veera Kesänen / Ellun Kanat

Typsnitt:
Atkinson Hyperlegible Regular & Bold

ISBN 978-952-00-9875-9 (pdf)

ISBN 978-952-00-9871-1 (painettu)